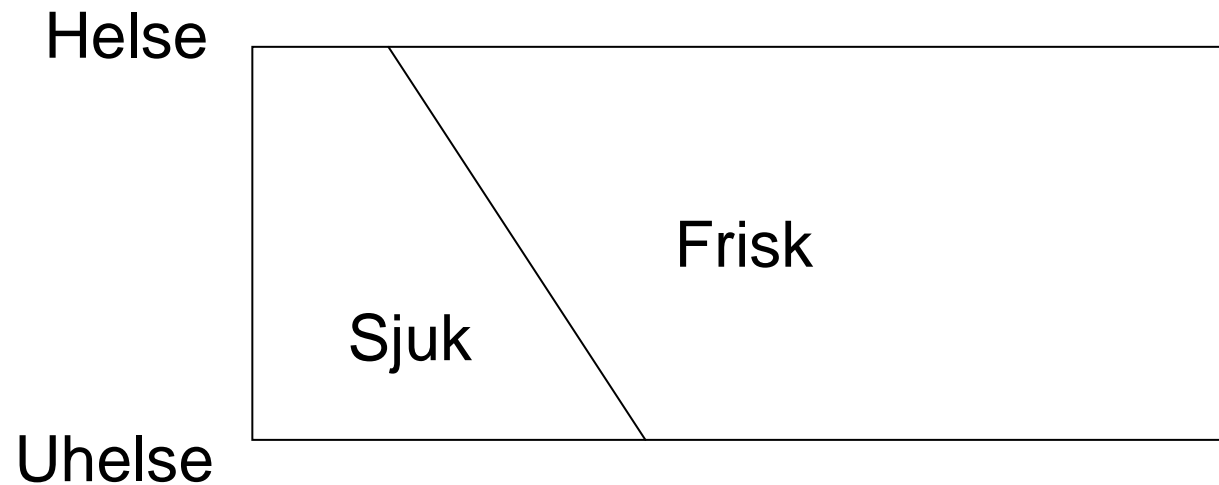

Åndeleg omsorg og profesjonalitet

Ass. direktør Geir Sverre Braut,
Statens helsetilsyn
Oslo 11. november 2010

Fleirdimensjonalt helseomgrep

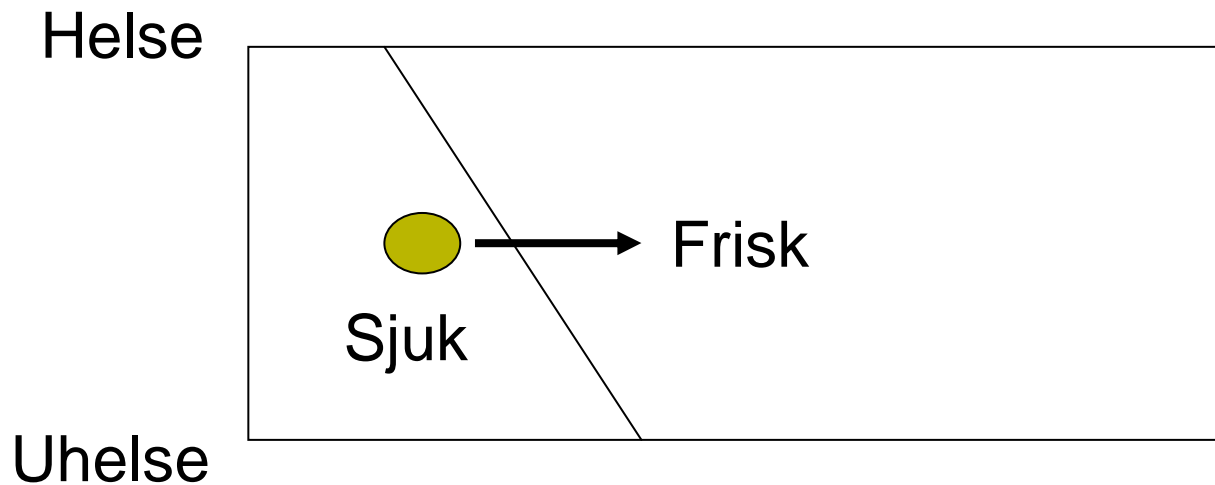
- *Helse er ein tilstand av fullkome fysisk, mentalt og sosialt velferd, og ikkje berre fråvere av sjukdom eller lyte*

- *Kor blei det då av den åndelege dimensjonen?*
 - *WHO's generalforsamling 1983*
 - *WHO's generalforsamling 1999*
 - *WHO's generalforsamling 2008*

Fleirdimensjonalt helseomgrep

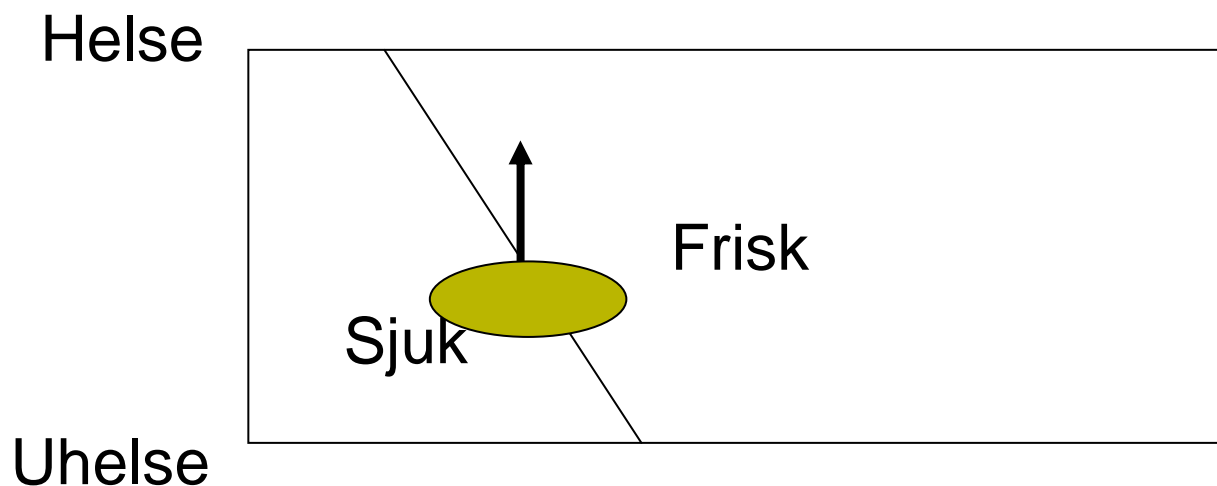
- *Helse er ein tilstand av fullkome fysisk, mentalt og sosialt velfere, og ikkje berre fråvere av sjukdom eller lyte*

- *Kor blei det då av den åndelege dimensjonen?*
 - *WHO's generalforsamling 1983*
 - *WHO's generalforsamling 1999*
 - *WHO's generalforsamling 2008*

Fleirdimensjonalt helseomgrep

- *Helse er ein tilstand av fullkome fysisk, mentalt og sosialt velferd, og ikkje berre fråvere av sjukdom eller lyte*

- *Kor blei det då av den åndelege dimensjonen?*
 - *WHO's generalforsamling 1983*
 - *WHO's generalforsamling 1999*
 - *WHO's generalforsamling 2008*

Nyttig analysemodell ?

- Aaron Antonovsky (Unravelling the mystery of health, San Francisco: Jossey Bass, 1988)

- **Sense of coherence**
 - *Explicable, Predictable*
 - *Manageable*
 - *Meaningful*

- *Står behandling og helsepedagogikk sin prøve i lys av dette?*

- Diakoni – meir enn velferdsgjeringar for folk som treng hjelp !
- I våre velferdsordningar kan diakonien sjåast på som eit grunnlag for og/eller supplement til ytinga av velferdstenester
- Diakonien blir då noko som den einskilde søker for sitt eige livs skuld – og som trusfellesskapet tilbyr for livgjevingas skuld
- Les: Kjell Nordstokke: Det dyrebare mennesket.

▪ Den europeiske menneskerettskonvensjonen, art. 9

- Tanke-, samvits- og religionsfridom

”1. Enhver har rett til tankefrihet, samvittighetsfrihet og religionsfrihet; denne rett omfatter frihet til å skifte sin religion eller overbevisning, og frihet til enten alene eller sammen med andre og såvel offentlig som privat å gi uttrykk for sin religion eller overbevisning, ved tilbedelse, undervisning, praksis og etterlevelse.

2. Frihet til å gi uttrykk for sin religion eller overbevisning skal bare bli undergitt slike begrensninger som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfunn av hensyn til den offentlige trygghet, for å beskytte den offentlige orden, helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter.”

▪ Grunnloven § 2

- Fri religionsutøving

▪ FNs standardreglar (12)

- Oppmuntre til at menneske med funksjonshemming skal kunne delta på like vilkår det religiøse livet i det samfunnet dei tilhøyrer

- **Helsepersonelloven § 4, 1. og 2. ledd**
 - Helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellets **kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig.**
 - Helsepersonell skal innrette seg etter sine faglige kvalifikasjoner, og skal innhente **bistand** eller henvise pasienter videre der dette er nødvendig og mulig. Dersom pasientens behov tilsier det, skal yrkesutøvelsen skje ved **samarbeid** og **samhandling** med annet kvalifisert personell.

- Føresetnader for fagleg arbeid er å kjenna:
 - Fagets historie
 - Gyldige teoriar og modellar
 - Gangbare arbeidsmåtar

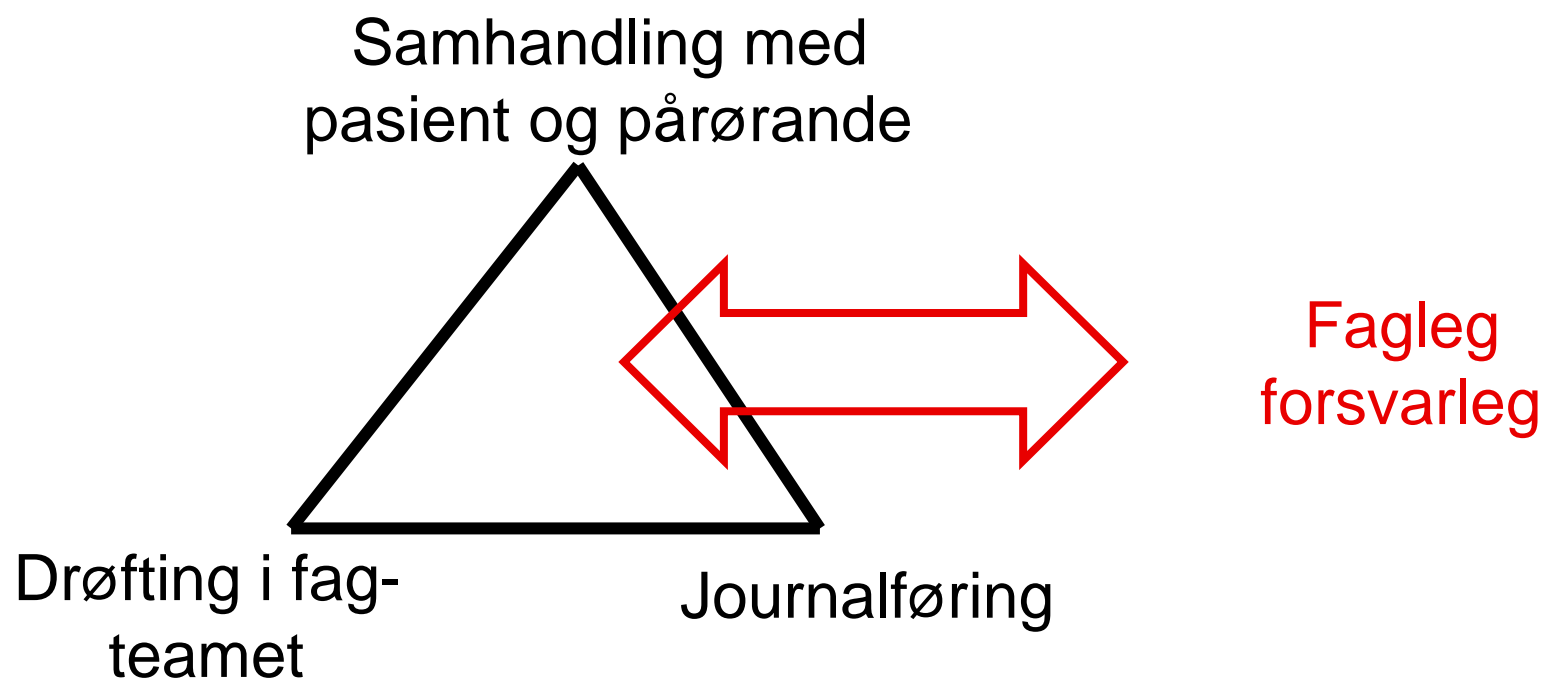
- Men profesjonalitet krev meir
 - Kjenna eigne behov
 - Forstå "maktbalansen"
 - Sjå skilnaden på empati og identifikasjon

- Tverrfagleg arbeid
 - Meir enn sams arbeid; også sams problemformulering og metodeval

- Kva kjenneteiknar profesjonalitet når personellet arbeider med saker dei ikkje primært er utdanna til å handtere ?
 - Behov for utvikling av fagleg konsensus/”standardar”
- Kva er helsetenester og kva er ”resten av livet” når nokon f.eks. er i ei avdeling for lindrande behandling ?
- Kva skal vere med i individuell plan / pleieplan av slikt som gjev eit heilskapleg liv ?
- Kva skal dokumenterast, og kva skal slett ikkje journalførast ?
 - Ulikt rettsgrunnlag og ulik praksis mellom sosial- og helseteneste
- Og kva så med teieplikta ?
 - Teieplikt handlar om eit ”personleg” forhold, meir enn eit institusjonelt forhold

Dilemma er ofte ikkje løysbare, men.....

.....noko kan vere til stor hjelp:

Innholdet i internkontrollen

- Oppgaver og mål for verksemda og utviklingsarbeidet
- Ansvars- og oppgåvefordeling
- Tilgang til lovar og forskrifter
- Nødvendig kunnskap og dugleik, utnytting av **medarbeidarrøynsler**
- **Røynsler frå pasientar og pårørande**
- Oversyn over område med **fare for svikt**
- Prosedyrar, irekna **korrigerings av avvik**
- Systematisk **gjennomgang av internkontroll**